

ders intervaller för förnyade kontroller, även inkluderande bestämning av CD4-positiva celler. Målsättningen med behandlingen blir sålunda att försöka sänka mängden HIV-RNA så mycket som möjligt under så lång tid som möjligt. En sådan kontroll av HIV-förökningen minskar avsevärt risken för resistensutveckling mot HIV-läkemedel och förbättrar signifikant patientens prognos.

Referenser

1. Wei X, Ghosh SK, Taylor ME, Johnson VA, Emini EA, Deutsch P et al. Viral dynamics in human immunodeficiency virus type 1 infection. *Nature* 1995; 373: 117-26.
2. Coffin JM. HIV population dynamics in vivo: implications for genetic variation, pathogenesis, and therapy. *Viral counts in HIV infection*. *Science* 1996; 267: 483-9.
3. Saag MS, Holodniy M, Kuritzkes DR, O'Brien WA, Coombs R, Poscher ME et al. HIV viral load markers in clinical practice. *Nature Medicine* 1996; 2: 625-9.
4. Sönnnerborg A, Bergström T, Johansson B, Håkansson C, Julander I, Norkrans G et al. Demonstration of HIV-1 DNA in immunocompetent HIV-1 antibody positive, but not in seronegative, homosexual men. *Immunology and Infectious Diseases* 1991; 1: 85-9.
5. Mellors JW, Kingsley LA, Rinaldo CR, Todd JA, Hoo BS, Kokka RP et al. Quantitation of HIV-1 RNA in plasma predicts outcome after seroconversion. *Ann Intern Med* 1995; 122: 573-9.
6. O'Brien WA, Blattner WA, Waters D, Eyster E, Hillgartner MW, Cohen AR et al. Serum HIV-1 RNA levels and time to development of AIDS in the multicenter hemophilia cohort study. *JAMA* 1996; 276: 105-10.
7. Mellors JW, Rinaldo CR, Gupta P, White RM, Todd JA, Kingsley LA. Prognosis in HIV-1 infection predicted by the quantity of virus in plasma. *Science* 1996; 272: 1167-70.
8. Merigan TC, Hirsch RL, Fisher AC, Meyerson LA, Goldstein G, Winters MA. The prognostic significance of serum viral load, codon 215 reverse transcriptase mutation and CD4+ T cells on progression of HIV disease in a double blind study of thymopentin. *AIDS* 1996; 10: 159-65.
9. O'Brien WA, Hartigan PM, Martin D, Esinhart J, Hill A, Benoit S et al. Changes in plasma HIV-1 RNA and CD4+ lymphocyte counts and the risk of progression to AIDS. *N Engl J Med* 1996; 334: 426-31.
10. Phillips AN, Eron JJ, Bartlett JA, Rubin M, Johnson J, Price S et al. HIV-1 RNA levels and the development of clinical disease. *AIDS* 1996; 10: 859-65.

Sårbara medicinpatienter avslöjas med depressionstest

Flera symtom på depression tyder på särskild sårbarhet bland äldre patienter som läggs in akut på somatiskt sjukhus. Genom att screena för sådana symtom som rutin kan man identifiera dem som har särskilt dålig prognos vad gäller hälsa totalt sett, livskvalitet och möjligheter att klara det dagliga livets aktiviteter (ADL) efter sjukhusvistelsen.

Den slutsatsen dras i en undersökning av 572 akut inlagda medicinpatienter över 70 år. Trots likartad kroppslig hälsa vid inläggningen löpte individer med sex eller fler tecken på depression mer än dubbelt så stor risk att bli beroende av hjälp med ADL som de med 0-2 sådana symtom; totalt 15 symtom på depression ingick i screeningen. Brist på energi var det vanligaste, i genomsnitt hade patienterna i hela gruppen fyra tecken på depression, och en tredjedel hade sex eller fler symtom.

Konsekvenserna av depressions-tecken vid rutinbesök i primärvård har undersökts i en annan studie av 3 767 patienter över 60 år. Under två år efter besöket behövde de deprimerade mer öppen och sluten somatisk sjukvård än andra, och de utsattes också för fler diagnostiska test.

Ann Intern Med 1997; 126: 417-32, 463-5.

Symtom på depression utlösta av snabbt sänkt tryptofanhalt

En snabb minskning av hjärnans serotoninfunktion kan utlösa kliniska symtom på depression hos friska obehandlade individer som tidigare haft upprepade episoder av sjukdom. Den slutsatsen drar tre brittiska psykiatrer som i en dubbelblind överkorsningsstudie undersökt 15 kvinnor som tillfrisknat efter flera episoder av depression.

Kvinnorna fick testa två aminosyrablandningar, den ena med och den andra utan serotoninprekursorer tryptofan. Den senare blandningen ledde till 75-procentig minskning i plasmakoncentrationen av tryptofan – och de som fått den fick signifikant fler symtom på depression än de övriga.

Detta är, påpekar forskarna, ett stöd för hypoteserna om de selektiva serotoninåterupptagshämmarnas verkan, dvs att brister i serotoninfunktionen spelar en nyckelroll i depressionens etiologi. Med konventionella kostförändringar kan man inte sänka tryptofanhalt så mycket som i studien. Även en

1 000 kilokaloriers kolhydratfattig diet ändrar emellertid hjärnans serotoninfunktion hos friska kvinnor, och även små sänkningar skulle kunna få skadliga effekter hos sårbara.

Lancet 1997; 349: 915-9.

Rökning viktig riskfaktor bakom bukaortaaneurysm

Rökning är den riskfaktor som har starkast samband med aortaaneurysm, den tionde ledande dödsorsaken bland äldre män i USA. I en grupp på mer än 73 000 individer (97 procent män) mellan 50 och 79 år avslöjade ultraljudsscreening 1 031 fall (1,4 procent) av aortaaneurysm större än 4 cm.

Rökare hade sex gånger högre risk än icke-rökare, och risken för aneurysm ökade signifikant med antalet år man rök; risken minskade proportionellt till antalet år efter rökstopp. Forskarna beräknar att tre fjärdedelar av de mer än 4 cm stora aneurysm som upptäcktes kan ha samband med rökning.

Ann Intern Med 1997; 126: 441-9.

Förhöjd risk för solid tumör efter benmärgstransplantation

Seneffekterna av benmärgstransplantation har studerats hos mer än 19 000 patienter, som mellan 1964 och 1992 fick transplanterad benmärg vid 235 centrum. Patienterna löpte signifikant högre risk för nya solida tumörer än befolkningen i stort. Bland dem som levde tio år efter transplantationen var tumörrisken mer än åtta gånger högre än förväntat. Den kumulerade incidensen var 2,2 procent efter tio år och 6,7 procent efter 15. Studien tyder på att livslång uppföljning av patienterna krävs.

N Engl J Med 1997; 336: 897-904, 949-50.

Brittiskt krav: Testa läkare för HIV och alkohol

Två uppmärksammade fall av »problemläkare» har i Storbritannien lett till att patientorganisationer krävt obligatorisk testning av läkare för att avslöja HIV-smitta och alkoholbruk. Hälsomyndigheterna och brittiska läkarförbundet avvisar kraven.

En patient i Skottland dog när han opererades av en kirurg vars blodalkoholhalt troligen var mer än dubbelt så hög som gränsen för rattfylleri. Och en HIV-smittad engelsk obstetriker och gynekolog delegitimerades därför att han fortsatt behandla patienter.

BMJ 1997; 314: 841-2, 847.